

Motion till riksdagen

1989/90:So410

av Claes Roxbergh m. fl. (mp)

Amalgam

Debatten om amalgam som tandfyllningsmaterial har pågått sedan länge och känns igen från debatterna om PCB, DDT, hormoslyr m.fl. Myndigheterna har under lång tid förnekat problemet, förlöjligat kritiker och så småningom börjat glida i sin uppfattning.

I Sverige har diskussionen om kvicksilver från amalgamfyllningar är farligt eller ej pågått i över tio år. I allt fler forskningsrapporter påvisas att kvicksilverånga frigörs från amalgamfyllningarna. Vi vet att människor är olika känsliga för den kvicksilverånga som frigörs från amalgamet främst vid tuggning och när det kommer i kontakt med t.ex. heta drycker. Det finns patienter som blivit sjuka av sina amalgamfyllningar. Metallsyndromet, är ofta förorsakat av kvicksilver från deras amalgamfyllningar.

Dessa patienter måste tas om hand på ett värdigt sätt. Det har inte alltid varit fallet och är det inte ens i dagens sjuk- och tandvård. Patienternas problem tas inte alltid på allvar. Detta är kränkande för den sjuke.

Vi måste avsätta tillräckliga resurser för att få fram tillförlitliga diagnosmetoder och rätt behandling för att bota sjukdomar som kan vara förorsakade av amalgam och vi måste se till att inte fler blir sjuka.

Miljöpartiet de gröna hävdar att amalgam skall förbjudas som tandfyllningsmaterial och att en avvecklingstid skall fastställas till maximalt tre år. Under denna tid skall tillräckliga resurser ställas till forskarnas förfogande för att få fram ett ersättningsmaterial.

Ingen myndighet har idag ansvaret för tandbehandlingsmaterial. Det innebär att vem som helst kan sälja i stort sett vad som helst på den dentala marknaden. Tandbehandlingsmaterial måste därför underkastas samma bestämmelser som andra läkemedel och eventuella biverkningar skall klarläggas.

Socialstyrelsen tillsatte 1985 en expertutredning (LEK-utredningen) som pekade på att amalgamfyllningar kontinuerligt avger kvicksilverånga. Amalgam är ett ur toxikologisk synpunkt olämpligt tandfyllningsmaterial, som skall avvecklas när lämpliga ersättningsmaterial tagits fram anser utredningen.

Socialstyrelsens tandvårdsbyrå säger att "Kvicksilverpåverkan från amalgam kan tillsammans med andra negativa miljöfaktorer utgöra en extra belastning för vissa individer."...."Om man utrett en patient och inte kommit fram till ett konkret resultat utvisande att ett visst annat ämne än amalgam

orsakar besvären kan det vara aktuellt att pröva ett utbyte av amalgamfyllningar i tänderna.”....

”Det ligger alltså inte något orimligt i att en läkare kommer fram till att en patients besvär är att hänföra till kvicksilver i amalgam även om laboratorievärdena skulle vara normala.”

Många läkare, tandläkare och patienter har märkt att kroniska sjukdomsbesvär förbättrats eller att patienten tillfrisknat efter byte av fyllningar utförts med speciell saneringsteknik och särskilda skyddsåtgärder men det har varit svårt att få ersättning från försäkringskassan vid utbyte av amalgamfyllningar.

I dag kan en patient under vissa förhållanden få sina fyllningar utbyta utan kostnad om dels en specialisttandläkare dels en specialistläkare gjort bedömningen att så skall ske.

I en annan motion av miljöpartiet de gröna (Sfu) ”Ersättning för vid amalgamsanering” hemställs att socialstyrelsen får i uppdrag att via tandvårdstaxan förenkla möjligheterna att byta ut amalgamfyllningar vid misstänkt kvicksilverförgiftning.

Omhändertagandet av amalgampatienterna behöver förbättras över hela landet. Aktuell forskning måste stödjas och samarbetet mellan olika vårdgivare utvecklas. Information och utbildning måste också ske så att amalgampatienterna får bästa möjliga vård. Tandläkarna skall också upplysa patienterna om deras rättighet att avstå från amalgamfyllningar.

Forskningspengar måste till för att bli starta ett fristående institut eller någon form av centrumbildning där man kan forska tvärvetenskapligt på universitetsnivå och samla både medicinsk och odontologisk forskning integrerat med klinisk patientverksamhet ev. i Uppsala där sådan forskning redan påbörjats.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att amalgam bör förbjudas som tandfyllningsmaterial.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en avvecklingstid för amalgam bör fastställas till maximalt tre år.
3. att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag att intensifiera utvecklingen av ofarliga alternativ som tandbehandlingsmaterial och att 11 milj. kr. under en treårsperiod ställs till förfogande.
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att tandbehandlingsmaterial skall betraktas som läkemedel och därmed underställas biverkningskontroll.
5. att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag att skärpa de allmänna raden till tandläkarna så att alla tandläkare informerar alla patienter om de alternativ som finns för tandbehandling.
6. att riksdagen hos regeringen begär forskningspengar för att starta någon form av institut eller centrumbildning där man kan forska tvär-

vetenskapligt på universitetsnivå och samla både medicinsk och odontologisk forskning för att få fram tillförlitliga diagnosmetoder och behandlingsmetoder för amalgamsjuka patienter.

Mot. 1989/90
So410

Stockholm den 17 januari 1990

Claes Roxbergh (mp)

Inger Schörling (mp)

Paul Ciszuk (mp)

Eva Goës (mp)

Marianne Samelsson (mp)

Anita Stenberg (mp)

Elisabet Franzén (mp)

Ragnhild Pohanka (mp)